

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Anketa o dohotku stanovništva (ADS) za 2021.

Organizacijska jedinica: Odjel statistike životnih uvjeta stanovništva
Priredio: Dražen Ferić

Ožujak 2023.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Anketom se prikupljaju podaci o bruto i neto dohotku kućanstava i svih članova kućanstava, podaci o obrazovnom statusu osoba, statusu u aktivnosti i zaposlenosti, brizi o vlastitom zdravlju i brizi o djeci, podaci o financijskom i materijalnom statusu kućanstva te podaci o ostalim aspektima životnih uvjeta kućanstava.

Istraživanje je referentni izvor podataka za praćenje statistike dohotka, siromaštva i socijalne isključenosti.

Rezultat istraživanja čine pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti (monetarno siromaštvo, pokazatelji materijalne i socijalne deprivacije, distribucije dohotka, uvjeta stanovanja).

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/20.)

Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2021. godine

Uredba (EU) br. 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. listopada 2019. o uspostavi zajedničkog okvira za europske statistike o osobama i kućanstvima koje se temelje na podacima o pojedincima prikupljenima na uzorcima, izmjeni uredaba (EZ) br. 808/2004, (EZ) br. 452/2008 i (EZ) br. 1338/2008 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1177/2003 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ) br. 577/98

Delegirana uredba Komisije (EU) br. 2020/256 od 16. prosinca 2019. o dopuni Uredbe (EU) br. 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća uspostavom višegodišnjeg ponavljajućeg planiranja

Delegirana uredba Komisije (EU) br. 2020/258 od 16. prosinca 2019. o dopuni Uredbe (EU) br. 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem broja i naziva varijabli za područje dohotka i životnih uvjeta

Provedbena uredba Komisije (EU) br. 2019/2180 od 16. prosinca 2019. o utvrđivanju detaljnih postupaka i sadržaja izvješća o kvaliteti u skladu s Uredbom (EU) br. 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća

Provedbena uredba Komisije (EU) br. 2019/2181 od 16. prosinca 2019. o utvrđivanju tehničkih značajki za stavke koje su zajedničke za više skupova podataka u skladu s Uredbom (EU) br. 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća

Provedbena uredba Komisije (EU) br. 2019/2242 od 16. prosinca 2019. o utvrđivanju tehničkih stavki skupova podataka, tehničkih formata te detaljnih postupaka i sadržaja izvješća o kvaliteti za organizaciju ankete na uzorku u području dohotka i životnih uvjeta u skladu s Uredbom (EU) br. 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća

EU-SILC 065 Opis ciljanih varijabli za 2021, Eurostat, Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja, ISCED-2011, UNESCO, 2012., ISBN 978-92-9189-123-8

- Sustav klasifikacija

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.)

Nacionalna klasifikacija zanimanja 2010. – NKZ 10. (NN, br. 147/10.)

Nacionalna standardna klasifikacija obrazovanja – NSKO (NN, br. 105/01.)

Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja ISCED 2011

Stupanj urbanizacije (DEGURBA) 2011.

Nacionalna klasifikacija statističkih regija 2021. (HR_NUTS 2021.)

Abecedni popis država, zemalja i njihovih oznaka – slovne oznake

Naselja Republike Hrvatske, 2018.

Sve navedene klasifikacije objavljene su na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku <http://www.dzs.hr/Hrv/important/Nomen/nomenclatures.htm> u aplikaciji KLASUS.

- Statistički pojmovi i definicije

Osnovne definicije

Kućanstvo je svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (stanovanje, hrana i drugo). Ukupan raspoloživi dohodak kućanstva jest ukupan novčani neto dohodak koji je primilo kućanstvo i svi njegovi članovi tijekom referentnog razdoblja. Ukupan dohodak obuhvaća dohodak od nesamostalnog rada, dohodak od samostalnog rada, dohodak od imovine, mirovine, socijalne transfere te ostale novčane primitke koje kućanstvo prima od osoba izvan kućanstva.

Ekvivalentni dohodak računa se tako da se ukupan dohodak kućanstva podijeli s ekvivalentnom veličinom kućanstva izračunanom prema modificiranoj OECD-ovoj ljestvici, prema kojoj se nositelju kućanstva dodjeljuje koeficijent 1, svakoj drugoj odrasloj osobi u kućanstvu od 14 godina i starijoj osobi koeficijent 0,5, a djeci mlađoj od 14 godina koeficijent 0,3.

Postupak se primjenjuje zbog određivanja ravnomjernijeg udjela svakog člana kućanstva u stjecanju zajedničkog prihoda.

Osnovni pokazatelji

Stopa rizika od siromaštva jest postotak osoba koje imaju raspoloživi ekvivalentni dohodak ispod praga rizika od siromaštva.

Prag rizika od siromaštva predstavlja granicu rizika od siromaštva. Utvrđuje se tako da se za sva kućanstva izračuna ekvivalentni dohodak po članu kućanstva. Zatim se utvrđuje srednja vrijednost (medijan) distribucije dohotka i 60% od izračunane srednje vrijednosti čini prag rizika od siromaštva. Iskazuje se u kunama.

Stopa materijalne i socijalne deprivacije prikazuje postotak osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu, isključivo zbog financijskih razloga, priuštiti najmanje pet od trinaest stavki materijalne deprivacije. Kvintilni omjer (S80/S20) jest pokazatelj dohodovne nejednakosti koji mjeri odnos između petoga i prvoga kvintila distribucije dohotka, tj. odnos ukupnoga ekvivalentnog dohotka 20% populacije s najvećim dohotkom i ukupnoga ekvivalentnog dohotka 20% populacije s najmanjim dohotkom.

Ginijev koeficijent jest mjera nejednakosti raspodjele dohotka. Kad bi postojala savršena jednakost (tj. kad bi svaka osoba primala jednaki dohodak), tad bi Ginijev koeficijent iznosio 0%. Što je vrijednost bliža 100%, to je dohodovna nejednakost veća.

Relativni jaz rizika od siromaštva jest razlika između praga rizika od siromaštva i medijana ekvivalentnog dohotka osoba koje su ispod praga rizika od siromaštva.

Raspršenost oko praga rizika od siromaštva prikazuje postotak osoba koje su u riziku od siromaštva u slučaju kada je prag rizika postavljen na 40%, 50% i 70% medijana ekvivalentnog dohotka.

- Statistička jedinica

Istraživanje se provodi na uzorku privatnih kućanstava. Jedinice istraživanja su sva izabrana privatna kućanstava i svi članovi kućanstva. Za članove kućanstva stare 16 i više godina (starost na dan 31.12.2021.) provodi se detaljan osobni intervju prema zadanoj metodologiji.

- Statistička populacija

Istraživanje se provodi na uzorku privatnih kućanstava. Privatno kućanstvo jest svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (stanovanje, hrana i drugo). Prema metodologiji institucionalna kućanstva (domovi, zatvori, bolnice za trajni smještaj osoba i slično) nisu obuhvaćena istraživanjem.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Podaci dobiveni Anketom o dohotku stanovništva koriste se u području kreiranja socijalnih politika, u različitim znanstvenim analizama i međunarodnim usporedbama, te općenito za informiranje šire javnosti o stanju socijalnog napretka.

Nacionalni korisnici: znanstveno-istraživački instituti (Institut za javne financije, Ekonomski institut, itd.), ministarstva i zavodi (Ministarstvo socijalne politike, Hrvatski zavod za zapošljavanje itd.).

Međunarodni korisnici: znanstveno-istraživački instituti, Svjetska banka, UN, ILO, UNICEF.

1.1.1. Potrebe korisnika

Znanstveno-istraživački instituti i samostalni istraživači podatke koriste za domaće i međunarodne znanstveno-istraživačke projekte i radove kako bi se razvile preporuke relevantnim institucijama za poboljšanje socio-ekonomskog položaja stanovništva u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti. Ministarstvo socijalne politike te Hrvatski zavod za zapošljavanje rezultate istraživanja koristi za utvrđivanje potrebnih poboljšanja u njihovom području djelovanja, npr. u području socijalne politike. Međunarodni korisnici: Eurostat podatke istraživanja koristi za sustavan i korisnički usmjeren prikaz međunarodno usporedivih pokazatelja istraživanja o dohotku i uvjetima života stanovništva (za sve zemlje članice Europske unije). UNICEF koristi pokazatelje siromaštva i uvjeta života djece kako bi svoje aktivnosti i pomoć usmjerio najugroženijim skupinama djece.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Anketa o zadovoljstvu korisnika jest istraživanje provedeno 2013. i ponovo 2015. godine s temom općenito o radu Državnog zavoda za statistiku. Tim istraživanjem je općenito obuhvaćeno i područje statistike dohotka stanovništva. Trenutačno nema posebnog istraživanja o zadovoljstvu korisnika koji se odnosi samo na područje statistike dohotka i uvjeta života stanovništva.

1.2. Potpunost

Podaci koji se prikupljaju ovim istraživanjem određeni su metodologijom istraživanja koja je definirana uredbama EU-a i metodološkim standardima Eurostata za istraživanje EU-SILC (Statistics on Income and Living Conditions). Provedba ovog istraživanja, obrada podataka, te objavljivanje rezultata u potpunosti je usklađena s definiranom metodologijom čime je osigurana potpuna usporedivost nacionalnih rezultata s rezultatima ostalih zemalja članica Europske unije.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka je: 100%

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Uzoračka pogreška prikazuje preciznost procjene parametara populacije na temelju uzorka. Uzoračka pogreška je izračunata metodom linearizacije ili Woodruffovom metodom (postupci SAS SURVEYFREQ i SURVEYMEANS procedure). Izračun je napravljen tako da je granica rizika od siromaštva fiksirana.

Za izračun preciznosti primjenjuje se sljedeća formula:

$$se < \sqrt{[(p \times (1-p))/X]},$$

gdje je: se = standardna pogreška

sqrt = korijen

p = proporcija (stopa rizika od siromaštva)

X = minimalna efektivna veličina uzorka.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Tablica 1. Pokazatelji uzoračke pogreške za određene pokazatelje, Anкета o dohotku stanovništva 2021.

Pokazatelj	Vrijednost	Standardna pogreška	Interval pouzdanosti 95%		Koefficient varijacije (%)
			donja granica	gornja granica	
Prag rizika od siromaštva					
Samačko kućanstvo	36 461	468,11	35 544	37 378	1,3
Kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece	76 568	983,03	74 612	78 524	1,3
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti					
Ukupno	20,9	0,67	19,6	22,2	3,21
Muškarci	18,6	0,72	17,2	20,0	3,87
Žene	23,0	0,72	21,6	24,4	3,13
0 – 17 godina	18,6	1,43	15,8	21,4	7,69
18 – 64 godine	17,3	0,68	16,0	18,6	3,93
65 ili više godina	33,3	0,90	31,6	35,1	2,70
Panonska Hrvatska	28,6	1,29	26,1	31,2	4,51
Jadranska Hrvatska	19,9	1,20	17,6	22,3	6,03
Grad Zagreb	13,3	1,33	10,7	15,9	10
Sjeverna Hrvatska	19,8	1,50	16,9	22,8	7,58
Stopa rizika od siromaštva					
Ukupno	19,2	0,65	17,9	20,5	3,39
Muškarci	17,2	0,69	15,8	18,5	4,01
Žene	21,1	0,70	19,8	22,5	3,32
0 – 17 godina	17,1	1,40	14,4	19,8	8,19
18 – 64 godine	15,3	0,66	14,1	16,6	4,31
65 ili više godina	32,4	0,90	30,6	34,1	2,78
Stopa rizika od siromaštva prema regijama					
Panonska Hrvatska	27,0	1,30	24,4	29,5	4,81
Jadranska Hrvatska	18,1	1,16	15,8	20,4	6,41
Grad Zagreb	11,6	1,24	9,2	14,1	10,69
Sjeverna Hrvatska	18,5	1,50	15,5	21,4	8,11
Osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji					
Ukupno	3,5	0,25	3,0	4,0	7,14
Muškarci	3,1	0,25	2,6	3,6	8,06
Žene	3,9	0,30	3,3	4,5	7,69
0 – 17 godina	2,6	0,53	1,6	3,6	20,38
18 – 64 godine	3,0	0,25	2,5	3,5	8,33
65 ili više godina	5,9	0,43	5,1	6,8	7,29
Osobe koje žive u kućanstvima s vrlo niskim intenzitetom rada					
Ukupno	8,7	0,49	7,7	9,6	5,63
Muškarci	8,9	0,56	7,8	10,0	6,29
Žene	8,4	0,54	7,3	9,4	6,43
0 – 17 godina	6,2	0,84	4,6	7,9	13,55
18 – 59 godina	9,4	0,48	8,5	10,4	5,11

2.2. Neuzoračka pogreška

Neuzoračke pogreške podrazumijevaju sve ostale pogreške koje nisu vezane uz izbor uzorka, kao što su pogreške obuhvata, pogreške mjerenja, pogreške obrade i pogreške neodgovora. Pogreške neodgovora proizlaze iz neodgovora cijele jedinice istraživanja (kućanstva ili referentne osobe - unit non-response) i neodgovora na pojedinu varijablu, odnosno pitanje u upitniku (item non - response).

2.2.1. Pogreška obuhvata

Okvir za izbor uzorka za novu rotacijsku skupinu za ADS 2021. temelji se na podacima Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Stopa valjanih jedinica (stanova) za dio uzorka koji je prvi put u anketi (dio uzorka koji je izabran 2021.) iznosi 93,67%.

Tablica 2. Stopa valjanih jedinica po statističkim regijama za novu rotacijsku skupinu

Statistička regija (NUTS 2)	Izabrane adrese	Valjane adrese	Stopa valjanih adresa (%)
Republika Hrvatska	5 516	5 167	93,67
Panonska Hrvatska	1 477	1 374	93,03
Jadranska Hrvatska	1 617	1 530	94,62
Grad Zagreb	1 246	1 144	91,81
Sjeverna Hrvatska	1 176	1 119	95,15

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Stopa nadobuhvata jest udio jedinica iz uzorka koje ne pripadaju ciljanoj populaciji. U slučaju Ankete o dohotku stanovništva to je udio adresa izabranih u uzorak za koje je nakon provedenoga terenskog rada (anketiranja) utvrđeno da više ne postoje, da nisu općenito nastanjene ili se na toj adresi nalazi stan koji nije namijenjen stalnom stanovanju (poslovni prostori, vikendice, kuće za odmor i slično). Izračunava se samo za novu rotacijsku skupinu.

Stopa nadobuhvata je: 6,33%. Izračunato prema varijabli DB120=23

2.2.3. Pogreška mjerenja

Pogreške mjerenja podrazumijevaju sve pogreške koje mogu nastati prilikom prikupljanja ili unosa podatka u anketne obrasce. Takve se pogreške nastoje minimizirati pravilnim definiranjem anketnog obrasca - upitnika, detaljnom obukom anketara, primjenom adekvatne metode za prikupljanje podataka, te kontrolom anketnih podataka tijekom i nakon terenskog rada.

Za Anketu o dohotku stanovništva 2021. (ADS 2021.) primjenjuje se CAPI metoda prikupljanja podataka (Computer Assisted Personal Interview). Ta metoda prikupljanja podataka omogućuje standardizirano anketiranje. Anketni upitnik je dizajniran u programskoj aplikaciji Blaise. Pitanja su definirana na način da su u njega uključene sve informacije dovoljne za odgovor. Ukoliko ispitanik treba dodatna objašnjenja pitanja, većina pitanja ima dodatna objašnjenja ispod pitanja koja anketar može ponuditi u svakom trenutku. Anketar na svakom pitanju može upisati i dodatne napomene koje objašnjavaju pojedini odgovor. Prije početka anketiranja provodi se detaljno testiranje anketnog upitnika u metodološkoj jedinici nadležnoj za provođenje istraživanja. U upitnik je ugrađen automatski logički slijed pitanja i logičke kontrole odgovora (kontrola minimalnih i maksimalnih vrijednosti, logička veza između pojedinih pitanja, kontrola nemogućih vrijednosti, kategorije odgovora su automatski prilagođene ovisno o drugim odgovorima i slično).

Prikupljanje podataka za anketu ADS 2021. provodila su 132 anketara (96 vanjskih i 36 unutarnjih anketara). Većina njih već je imala iskustva s provođenjem ankete prethodnih godina. Za anketare koji su prvi put uključeni u prikupljanje podataka za anketu ADS 2021. organizirana je jednodnevna obuka usmjerena na korištenje aplikacije za upravljanje i prienos podataka (CMS - Case Management System), općenito funkcioniranje upitnika u Blaise aplikaciji, vještine anketiranja, kao i metodološka objašnjenja i detaljne upute za pitanja sadržana u upitniku ADS 2021.

Metodološke upute za anketare koje sadrže metodološka objašnjenja i detaljne upute za svako pitanje u upitniku tiskane su prije prikupljanja podataka za potrebe obuke i pripreme terenskog rada i dane su svakom anketaru, kontroloru te zaposlenicima/voditeljima uključenima u ADS istraživanje. Rad anketara na terenu organiziralo je i nadgledalo 37 kontrolora, iskusnih statističara u područnim uredima Državnog zavoda za statistiku. U svakom od 20 regionalnih ureda kontrolor je pružao potrebnu pomoć anketarima na terenu, kao i potrebna metodološka objašnjenja u skladu sa smjernicama Državnog zavoda za statistiku.

Kontrola podataka koju provode kontrolori uključuje približno 20 upozorenja na pogreške i nedosljednosti koje je vrlo važno otkriti tijekom terenskog rada kako bi se mogla zatražiti dodatna pojašnjenja od anketara, odnosno kako bi anketar mogao provjeriti podatke od samog ispitanika. Razvijene su metodološke upute s objašnjenjima i detaljne upute za upozorenja ili pogrešku. Kontrolori su sudjelovali na jednodnevnoj obuci te su im dane metodološke upute i objašnjenja vezano uz kontrole koje trebaju provoditi u aplikaciji CMS.

Nakon prikupljanja podataka provodi se detaljna računsko-logička kontrola anketnog materijala (kontrola minimalnih i maksimalnih vrijednosti, logička veza između pojedinih pitanja, kontrola nemogućih vrijednosti).

2.2.4. Pogreška neodgovora

Pogreška neodgovora proizlazi iz neuspjelog pokušaja dobivanja odgovora od izabrane statističke jedinice. Razlikuju se dvije vrste neodgovora:

- neodgovor cijele jedinice istraživanja (kućanstva/referentne osobe izabrane u uzorak)
- neodgovor pojedinog pitanja - izabrana jedinica istraživanja uspješno je anketirana, ali nije prikupljen odgovor na pojedino pitanje/varijablu.

Prema preporuci Eurostata neutežena stopa neodgovora kućanstava računa se za kućanstva koja su prvi puta u uzorku i u 2021. stopa neodgovora kućanstava (NRh) je iznosila 50,95%. Stopa neodgovora na individualnoj razini (*Nrp) u 2021. je 51,13%.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Stopa neodgovora jedinice dijeli se na stopu neodgovora na razini kućanstva i stopu neodgovora na razini osobe.

Stopa neodgovora na razini kućanstva računa se prema sljedećoj formuli:

$$NRh = (1 - (Ra \times Rh)) \times 100.$$

gdje je:

Ra – broj uspješno kontaktiranih adresa/broj valjanih adresa

Rh – broj uspješno anketiranih kućanstava /broj valjanih kućanstava na kontaktiranim adresama.

Stopa neodgovora na razini osobe računa se prema sljedećoj formuli:

$$Nrp = (1 - (Rp)) \times 100.$$

gdje je:

Rp – broj završenih osobnih intervjua/broj valjanih osoba u uspješno anketiranim kućanstvima.

Neutežena stopa neodgovora je: 50,95% Prema preporuci Eurostata neutežena stopa neodgovora kućanstava računa se za kućanstva koja su prvi puta u uzorku.

Tablica 3. Stopa neodgovora

Stopa kontaktiranja adrese (Ra)		Stopa uspješno anketiranih kućanstava (Rh)		Stopa uspješno završenih osobnih intervjua (Rp)		Stopa neodgovora na razini kućanstva (NRh)		Stopa neodgovora na razini osobe (NRp)		Ukupna stopa neodgovora na razini osobe (UNRp)	
A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
86,89	74,78	82,37	65,59	99,24	99,63	28,43	50,95	0,78	0,37	28,97	51,13

Tablica 4. Distribucija kontaktiranih kućanstava po rotacijskim skupinama

Rotacijska skupina	Intervju je prihvaćen u bazu podataka (DB135 = 1)		Intervju nije prihvaćen u bazu podataka (DB135 = 2)	
	broj	%	broj	%
1	1 752	21,7	0	0,0
2	1 836	22,7	0	0,0
3	1 929	23,9	0	0,0
4	2 571	31,8	0	0,0
Ukupno	8 088	100,0	0	0,0

Tablica 5. Distribucija kućanstava prema ostvarenom kontaktu s adresom

Rotacijska skupina	Ukupno		Adresa je kontaktirana (DB120 = 11)		Adresa nije kontaktirana (DB120 = 21 + 22 + 23)		Adresa nije pronađena (DB120 = 21)		Adresi nije moguće pristupiti (DB120 = 22)		Adresa ne postoji ili je nenastanjena (DB120 = 23)	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
1	1 893	16,11	1 830	18,6	63	3,3	33	2,5	2	1,5	28	6,2
2	2 045	17,40	1 955	19,9	90	4,7	45	3,4	7	5,1	38	8,4
3	2 220	18,89	2 113	21,5	107	5,5	69	5,1	3	2,2	35	7,7
4	5 595	47,60	3 920	39,9	1 675	86,6	1 197	89,1	125	91,2	353	77,8
Ukupno	11 753	100,0	9 818	100,0	1 935	100,0	1 344	100,0	137	100,0	454	100,0

Tablica 6. Distribucija adresa s kojima se kontaktiralo prema ishodu intervjua po kućanstvu

Rotacijska skupina	Ukupno		Intervju je uspješno završen (DB130 = 11)		Intervju nije završen (DB130 = 21 + 22 + 23 + 24)		Intervju je odbijen (DB130 = 21)		Cijelo je kućanstvo privremeno odsutno za trajanja terenskog rada (DB130 = 22)		Kućanstvo nije u mogućnosti odgovarati na intervju (DB130 = 23)		Ostali razlozi odbijanja (DB130 = 24)	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
1	1 830	18,6	1 752	21,7	78	4,5	44	3,2	21	16,4	12	5,0	1	100,0
2	1 956	19,9	1 837	22,7	119	6,8	69	5,1	24	18,8	26	10,9	0	0,0
3	2 114	21,5	1 929	23,9	185	10,7	126	9,2	36	28,1	23	9,7	0	0,0
4	3 920	39,9	2 571	31,8	1 349	77,9	1 125	82,5	47	36,7	177	74,4	0	0,0
Ukupno	9 820	100,0	8 089	100,0	1 731	100,0	1 364	100,0	128	100,0	238	100,0	1	100,0

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Stope neodgovora za određenu varijablu izračunavaju se samo za agregirane varijable dohotka prema metodologiji Eurostata.

Tablica 7. Stope neodgovora za određenu varijablu

Varijable dohotka ukupan broj kućanstava = 8 088 ukupan broj osoba = 17 256		Nema dohodak		Ima dohodak		Potpuni podatak o iznosu		Djelomični podatak ili bez podatka o iznosu	
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
HY010	Ukupan bruto dohodak kućanstva	20	0,25	8 068	99,75	5 600	69,41	2 468	30,59
HY020	Ukupan raspoloživi dohodak kućanstva	20	0,25	8 068	99,75	3 348	41,50	4 720	58,50
HY022	Ukupan raspoloživi dohodak kućanstva prije socijalnih transfera, osim starosnih i obiteljskih mirovina	194	2,40	7 894	97,60	5 387	68,24	2 507	31,76
HY023	Ukupan raspoloživi dohodak kućanstva prije socijalnih transfera uključujući starosne i obiteljske mirovine	2 346	29,01	5 742	70,99	3 390	59,04	2 352	40,96
HY040G	Dohodak od iznajmljivanja imovine	7 638	94,44	450	5,56	290	64,44	160	35,56
HY090G	Dohodak od kamata i dividendi	7 765	96,01	323	3,99	111	34,37	212	65,63
HY050G	Dohodak od roditeljskih naknada, dječji doplatci, alimentacije, naknade za opremu novorođenčadi	7 480	92,48	608	7,52	525	86,35	83	13,65
HY060G	Ostale socijalne naknade	7 817	96,65	271	3,35	253	93,36	18	6,64
HY070G	Naknade vezane za stanovanje	7 926	98,00	162	2,00	144	88,89	18	11,11
HY080G	Redoviti novčani primici kućanstva od drugih osoba ili drugih kućanstava	7 615	94,15	473	5,85	368	77,80	105	22,20
HY081G	Alimentacija primljena (obvezatna + dobrovoljna)	8 000	98,91	88	1,09	75	85,23	13	14,77
HY100G	Plaćene kamate na stambeni kredit	7 799	96,43	289	3,57	289	100,00	0	0,00
HY110G	Dohodak osoba mlađih od 16 godina	7 718	95,43	370	4,57	285	77,03	85	22,97
HY130G	Redoviti novčani iznosi koje kućanstvo isplaćuje drugim osobama ili drugim kućanstvima	7 765	96,01	323	3,99	292	90,40	31	9,60
HY131G	Alimentacija plaćena (obvezatna + dobrovoljna)	8 034	99,33	54	0,67	47	87,04	7	12,96
HY140G	Porez na dohodak i socijalni doprinosi	3 027	37,43	5 061	62,57	5 061	100,00	0	0,00
HY170G	Vrijednost dobara iz vlastite proizvodnje	4 897	60,55	3 191	39,45	2 951	92,48	240	7,52
PY010G	Dohodak od nesamostalnog rada (u novcu)	10 848	62,87	6 408	37,13	4 413	68,87	1 995	31,13
PY020G	Dohodak od nesamostalnog rada (u naturi)	16 553	95,93	703	4,07	454	64,58	249	35,42
PY021G	Dohodak od korištenja službenog automobila za privatne svrhe	17 130	99,27	126	0,73	126	100,00	0	0,00
PY030G	Socijalni doprinosi (iz plaće i na plaću)	10 778	62,46	6 478	37,54	6 478	100,00	0	0,00
PY031G	Dobrovoljni doprinosi poslodavca	0	0,00	17 256	100,00	17 256	100,00	0	0,00
PY035G	Doprinosi u privatni mirovinski fond	17 016	98,61	240	1,39	240	100,00	0	0,00
PY050G	Dohodak od samostalnog rada	15 405	89,27	1 851	10,73	1 502	81,15	349	18,85
PY080G	Mirovine primljene iz III. stupa mirovinskog osiguranja	17 212	99,75	44	0,25	29	65,91	15	34,09
PY090G	Naknade vezane za nezaposlenost	17 076	98,96	180	1,04	146	81,11	34	18,89
PY100G	Starosne mirovine	11 501	66,65	5 755	33,35	5 145	89,40	610	10,60
PY110G	Obiteljske mirovine	16 207	93,92	1 049	6,08	971	92,56	78	7,44
PY120G	Naknade vezane za bolovanje	16 973	98,36	283	1,64	258	91,17	25	8,83
PY130G	Invalidske mirovine	16 271	94,29	985	5,71	904	91,78	81	8,22
PY140G	Naknade vezane za obrazovanje	17 051	98,81	205	1,19	187	91,22	18	8,78

2.2.7. Pogreška obrade

Pri obradi podataka radi se detaljna logičko-računska kontrola svih odgovora, npr. kontrola iznosa prema zadanim rasponima, kontrola mogućih odgovora, logička i računski kontrola svih stavki dohotka, logička kontrola podatka o ekonomskoj aktivnosti i šiframa djelatnosti i zanimanja, logička kontrola podataka o obrazovnom statusu itd.

Navedene kontrole provode se na setu mikropodatka na razini anketnog upitnika.

Moguća je i pogreška u bazi mikro-podataka pri završnoj obradi i pripremi podataka za izračun pokazatelja.

2.2.8. Stopa imputacije

Imputacija je proces koji se primjenjuje za zamjenu neprikupljenih, nevažećih ili nedosljednih podataka koji se nisu uspjeli urediti. U Anketi o dohotku stanovništva imputiraju se sve dohodovne varijable za koje se ispitanik izjasnio da prima navedenu vrstu dohotka, ali na pitanje o iznosu tog dohotka nije odgovorio. Sve nedostajuće ili nekonzistentne vrijednosti imputirane su nekom od metoda imputacije. Stoga je stopa imputacije jednaka stopi neodgovora na određenu varijablu iz tablice 7. Stope neodgovora za određenu varijablu.

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenljivo. Taj se pokazatelj ne izračunava za Anketu o dohotku stanovništva. Svi modeli primijenjeni za utežavanje podataka i imputiranje nedostajućih podataka metodološki su točni i u skladu su s preporukama Eurostata te ne postoji pogreška izbora modela primijenjenoga u statističkoj obradi.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka za 2022., objavljivanje podataka iz ADS-a 2021. određena je tako da se podaci objavljuju kao privremeni podaci i konačni rezultati. Privremeni podaci objavljuju se u Statistici u nizu nakon provedene obrade u svim svojim fazama, osim završnih kontrola i verifikacije Eurostata. Konačni rezultati objavljuju se u Priopćenju, nakon provedenih završnih kontrola i verifikacije Eurostata. U završnim kontrolama i prije verifikacije moguće su određene promjene na podacima, koje minimalno utječu na izlazne rezultate.

2.3.2. Praksa revizije podataka

Ako je potrebno ispraviti neki od već objavljenih podataka (izuzev prethodnih podataka), u tom se slučaju objavljuje ispravak podatka/podataka uz napomenu o ispravku. Također, ukoliko je potrebno revidirati već objavljene podatke npr. u Priopćenju, tada se objavljuje novo Priopćenje s revidiranim podacima.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenljivo

3. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Pravodobnost prikazuje duljinu vremena između dana objave podataka i referentnog razdoblja na koje se oni odnose, izraženo u mjesecima.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata je: $T + 7$

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata je: $T + 7$ Priopćenje "Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2021."

3.2. Poštovanje rokova objavljivanja

Planirane publikacije podataka ADS-a za 2021. bile su objavljene prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka za 2022.

3.2.1. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost jest razdoblje između stvarnog datuma objavljivanja podataka i ciljanog datuma za objavljivanje podataka prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka za 2022. Za podatke iz ADS-a 2021. publikacije su objavljene u skladu s definiranim rokovima u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka za 2022., pa vremenska određenost iznosi 100%.

4. Pristupačnost i jasnoća

Publikacije s rezultatima istraživanja dostupne su u elektroničkom i tiskanom obliku te na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr. Sve dodatne informacije vezane uz rezultate te uz samo istraživanje dostupni su na adresi elektroničke pošte stat.info@dzs.hr.

4.1. Priopćenja

Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti - privremeni podaci (Statistika u nizu)

Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2021. (Priopćenje)

Rezultati Ankete o dohotku stanovništva u 2021. (Statističko izvješće)

4.2. Mrežna baza podataka

Rezultati Ankete o dohotku stanovništva 2021. trenutno su raspoloživi u obliku mrežne baze podataka samo na web stranicama Eurostata <http://ec.europa.eu/eurostat/web/income-and-living-conditions/data>

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe (NN. 137/13). Mikropodaci su dostupni na razini varijabli definiranih metodologijom Europske unije, a ne na razini anketnog upitnika.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Metodološka objašnjenja objavljena su u Priopćenju te u Rezultatima ankete o dohotku stanovništva (Statističkom izvješću), a ostali metodološki dokumenti o istraživanju dostupni su na mrežnim stranicama Eurostata

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/income_social_inclusion_living_conditions/methodology

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti kod zrcalnih statistika

Nije primjenljivo

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Istraživanje je uvedeno 2010. te su raspoloživi podaci od 2010. - 2021. Podaci za ADS 2015 nisu u potpunosti usporedivi s podacima iz prethodnih godina s obzirom na detaljnije raščlanjivanje pojedinih komponenti dohotka u anketnom upitniku za 2015. Za ADS 2016 podatak koji se odnosi na pokazatelj Stopa rizika od siromaštva prije socijalnih transfera, kad socijalni transferi nisu uključeni u dohodak, nije u potpunosti usporediv s podacima iz prethodnih godina zbog promjene metodologije bilježenja invalidskih mirovina. U istraživanju za 2016. invalidske mirovine za osobe koje su navršile godine života za stjecanje starosne mirovine bilježe se kao starosne mirovine, i ne uključuju se u socijalne transfere kao prethodnih godina.

Tablica 8. Usporedba nekih statistika za varijable dohotka na razini kućanstva od 2018. do 2021.

SILC	2018.			2019.			2020.			2021.		
	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan
HY010	1 470 507,92	8 354	100 848,00	1 472 398,02	7 867	109 857,94	1 432 899,49	7 695	120 825,00	1 438 322,84	8 068	125 257,58
HY020	1 470 888,79	8 358	82 800,00	1 472 511,02	7 868	89 220,00	1 433 204,94	7 698	97 066,00	1 438 322,84	8 068	100 598,00
HY022	14 35 623,98	8 119	77 900,00	1 443 082,60	7 662	83 800,00	1 407 531,72	7 518	9 1000,00	1 414 347,84	7 894	94 712,00
HY023	1 140 194,41	6 025	78 000,00	1 154 861,32	5 666	83 762,00	1 140 385,39	5 545	90 600,00	1 136 872,13	5 742	94 618,00
HY030G	1 453 047,25	8 293	1 500,00	1 446 730,40	7 787	1 740,00	1 411 824,39	7 631	2 000,00	*	*	*
HY040G	80 774,55	511	17 000,00	83 641,76	492	21 461,00	80 277,08	469	23 500,00	80 409,64	450	20 000,00
HY050G	169 801,81	805	7 200,00	182 889,30	736	9 960,00	177 264,66	681	9 600,00	164 408,48	608	9 978,00
HY060G	51 773,43	309	9 600,00	51 628,12	292	6 560,00	43 423,46	264	9 600,00	49 252,62	271	7 200,00
HY080G	89 134,29	509	10 000,00	81 423,09	449	10 000,00	77 720,32	418	10 800,00	82 257,78	473	9 493,00
HY090G	90 825,08	499	1 160,09	72 344,92	361	1 136,36	69 602,53	370	1 152,07	60 145,49	323	675,83
HY100G	80 146,34	334	1 068,01	85 359,34	319	12 253,34	90 994,85	305	10 792,15	89 085,59	289	10 288,60
HY110G	104 077,87	471	1 000,00	102 854,91	427	1 000,00	99 762,56	370	1 000,00	99 761,41	370	1 000,00
HY120G	347 984,49	1 720	400,00	339 883,18	1 526	455,00	324 412,26	1 431	450,00	348 658,88	1 610	475,00
HY130G	65 415,65	345	6 000,00	72 829,70	355	6 000,00	64 328,71	304	7 000,00	66 283,34	323	7 500,00
HY140G	1 021 150,61	5 204	27 100,00	1 048 310,98	4 958	30 580,10	1 045 636,56	4 904	33 716,85	1 043 640,84	5 061	34 499,67
HY170G	519 546,34	3 319	3 000,00	502 356,41	3 073	3 000,00	512 267,09	3 170	3 600	497196,26	3 191	3 600,00

Tablica 9. Usporedba nekih statistika za varijable dohotka na razini osoba od 2018. do 2021.

SILC	2018.			2019.			2020.			2021.		
	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan
PY010G	1 508 330,3	6 925	66 802,18	1 546 787,7	6 538	73 102,55	1 531 533,9	6 303	79 310,00	1 505 971,48	6 408	85 500,00
PY020G	186 134,64	782	5 381,25	181 236,41	663	5 050	186 011,00	636	3 945,00	183 955,99	703	3 762,50
PY030G	1 519 848,7	6 992	23 064	1 554 614,9	6 571	25 828,36	1 542 214,1	6 354	27 288,55	1 519 246,34	6 478	29 473,69
PY035G	45 696,18	197	2 500	43 765,40	172	2 518	51 114,58	179	3 600,00	63 250,22	240	4 000,00
PY050G	363 125,19	1 989	16 400	391 193,87	1 954	18 000	408 675,57	1 979	22 837,00	369 849,49	1 851	26 250,00
PY090G	37 851,41	211	7 000	31 288,26	149	7 800	38 611,25	174	8 000,00	37 260,15	180	8 000,00
PY100G	802 342,14	5 254	30 000	818 652,45	5 166	31 440	803 763,18	5 253	33 600,00	843 362,98	5 755	34 160,00
PY110G	183 428,12	1 165	24 000	174 112,63	1 060	24 000	171 230,70	1 033	24 300,00	161 141,81	1 049	25 200,00
PY130G	202 390,5	1 177	20 280	191 093,33	1 096	19 524	173 360,94	1 009	19 704,00	159 578,72	985	19 200,00
PY200G	1 446 548,5	6 649	6 154,91	1 475 616,90	6 234	6 781,42	1 465 128,83	6 030	7 152,66	*	*	*

(* od 2021 varijabla PY200G ne postoji)

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija jest broj izvještajnih razdoblja u vremenskoj seriji od posljednjeg prekida, odnosno od uvođenja istraživanja u statistički sustav. Anketa o dohotku stanovništva uvedena je kao redovito godišnje istraživanje u statistički sustav Republike Hrvatske 2010. Korisnicima je na raspolaganju usporediva jedanaestogodišnja serija podataka od 2010. do 2020. uz određene manje metodološke promjene u izračunu nekih pokazatelja. U 2015. detaljnije su raščlanjena pojedina pitanja o dohotku u anketnom upitniku, a 2016. nastale su promjene u bilježenju invalidskih mirovina. To je prouzročilo da podaci za neke pokazatelje nisu potpuno usporedivi s prethodnim razdobljima.

Duljina usporedivih vremenskih serija je 12.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Podaci za ADS 2015. nisu u potpunosti usporedivi s podacima iz prethodnih godina s obzirom na detaljnije raščlanjivanje pojedinih komponenti dohotka u anketnom upitniku za 2015. za ADS 2016. podatak koji se odnosi na pokazatelj Stopa rizika od siromaštva prije socijalnih transfera, kada socijalni transferi nisu uključeni u dohodak, nije u potpunosti usporediv s podacima iz prethodnih godina zbog promjene metodologije bilježenja invalidskih mirovina. U istraživanju za 2016. invalidske mirovine za osobe koje su navršile godine života za stjecanje starosne mirovine bilježe se kao starosne mirovine, i ne uključuju se u socijalne transfere kao prethodnih godina.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Troškovi provedbe Ankete o dohotku stanovništva 2021. na terenu iznosili su 1.115.237,89 kn, a navedeni iznos uključuje troškove anketara. Dio anketara su zaposlenici Državnog zavoda za statistiku u područnim jedinicama, a dio su vanjski anketari angažirani putem ugovora o djelu. U te troškove uključeni su i troškovi dolaska anketara na izobrazbu.

6.2. Opterećenje

Opterećenje ispitanika podrazumijeva utrošeno vrijeme koje je potrebno da se odgovori na anketni upitnik. Važan čimbenik koji utječe na opterećenje ispitanika jest broj pitanja u upitniku. U Anketi o dohotku stanovništva ima oko 375 pitanja. Iako svaki ispitanik ne odgovara na svako pojedinačno pitanje, zbog ugrađenih automatskih skokova u programu za unos, sudjelovanje u anketi predstavlja značajno opterećenje ispitanika. Prosječno trajanje intervjua po kućanstvu za ADS 2021. iznosilo je 133 minute. Stoga je u sljedećem razdoblju nužno smanjiti opterećenje ispitanika (korištenje administrativnih izvora podataka i sl.).